

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)
Imhallef Anthony Ellul
Appell numru: 8/2016

Charon sive Sharon Mizzi (appellata)

Vs

Direttur Generali tas-Sigurta Socjali (appellant)

28 ta' Marzu, 2017.

1. B'avviz tal-10 ta' Novembru, 2015 l-appellant gharraf lill-appellata li ma kinitx intitolata ghall-ghajnuna ghall-qghad ghaliex, *"Id-direttur mhux sodisfatt li l-kapital ma jeccedix l-iskala stabbilita"*.
2. L-appellata ipproponiet appell quddiem l-arbitru, li b'decizjoni tas-26 ta' Jannar, 2016 laqa' l-appell wara li kkunsidra:

"Illi, fil-kaz odjern, l-element essenzjali li d-Dipartiment tas-Sigurta Socjali qiegħed jinjora huwa l-fatt illi l-appellanta m'akkwistatx il-fond in kwistjoni izda dan ingħata lilha b'donazzjoni gratuwita mingħand missierha u għaldaqstant l-appellanta ma wza l-ebda kapital sabiex takkwista l-fond in kwistjoni;

Illi punt iehor illi fil-fehma tal-Arbitru huwa rilevanti huwa illi missier l-appellanti xehed bil-gurament li l-proprjeta in kwistjoni nghatat lill-appellanti sabiex sussegwentement tgħaddi tali proprjeta lil binha meta dan jilhaq l-eta' ta' maggorenni.

Illi mill-perspettiva ta' Ghajnuna Socjali, tali trasferiment m'ghandux jigi meqjus bhala wiehed li għandu jinnega tali beneficcju lill-appellanti....

Illi allura, ikun ingust jekk l-appartament in kwistjoni jittiehed in konsiderazzjoni għal fini ta' komputazzjoni tal-kapital tal-appellanti".

3. L-appellant appella u l-aggravji huma:
 - i. Fl-applikazzjoni l-appellata naqset milli tiddikjara l-proprjetajiet li huma f'isimha. Dan sar bi ksur tal-artikolu 97(1)(b) tal-Kap. 318.
 - ii. L-appellata ma ddikjaratx l-proprjeta kollha, u meta giet ikkunsidrata l-applikazzjoni rrizulta li l-valur tal-proprjeta kienet teccedi l-limitu ta' mezzi kontemplati mil-ligi.
 - iii. L-appellata qarrqet bl-awtoritajiet, meta fis-seduta tad-19 ta' jannar 2016 qalet li l-kuntratt ta' donazzjoni sar f'dak iz-zmien ghaliex kienet harget skema tal-Gvern fejn wiehed seta' jibbenifika minn hlas ta' taxxa.

4. L-appellata wiegbet li m'hemmx ragunijiet serji li ghandhom iwasslu lil din il-qorti sabiex tibdel l-apprezzament tal-provi li ghamel l-Arbitru li ghandu jiddeciedi wkoll a bazi tal-ekwita. Ghal dak li jirrigwarda r-riferenza li saret ghall-artikolu 97(1)(b) tal-Kap. 318, l-appellata qatt ma qieset il-fond gewwa Marsalforn, Zebbug, Ghawdex bhala proprjeta taghha. L-appellata ma kienet qeghda taghmel l-ebda introjtu minn dan l-appartament li baqa' jintuza minn missierha. Fl-ahharnett, argumentat ukoll li s-somma ta' €14,000 li tissemma f'Taqsimi VI tat-Tieni Skeda qeghda tirreferi ghad-dhul li persuna jkollha mill-proprjeta u mhux il-valur tal-proprjeta.

5. **Fatti.**

- i. B'kuntratt tat-13 ta' Mejju, 2005 publikat min-nutar Dr Paul George Pisani, l-appellata isseparat minn ma' zewgha Roderick Mizzi.
- ii. B'kuntratt tal-21 ta' Novembru, 2013 publikat min-nutar Dr Joanne Cauchi, l-appellata nghatat b'donazzjoni l-appartament numru 1, Sunshine Flats, Blokk C, fi Triq Habel it-Twil, Qbajjar, limiti Zebbug, Ghawdex. Il-valur dikjarat fil-kuntratt hu tlieta u disghin elf ewro (€93,000). Fil-kuntratt jinghad ukoll li l-fond gie akkwistat sabiex fih l-appellata tistabbilixxi r-residenza ordinarja taghha.
- iii. L-appellata registrata li tghix fil-fond Awrikarja, Triq il-Fanal, Ghasri, Ghawdex.
- iv. B'avviz datat 10 ta' Novembru, 2015 l-appellata giet infurmata li l-applikazzjoni taghha ghall-ghajnuna ghall-qghad giet rifjutata ghaliex id-direttur ma kienx sodisfatt li l-kapital ma jeccedix l-iskala stabbilita.

Konsiderazzjoni.

6. Ghal dak li jikkoncerna l-aggravju relatat mal-artikolu 97 tal-Att dwar is-Sigurta Socjali (Kap. 318), id-decizjoni tal-appellant ma kinitx bazata fuq din id-disposizzjoni izda ghaliex fil-fehma tieghu **il-kapital li kellha l-appellata kien jeccedi l-iskala stabbilita fl-Att dwar is-Sigurta Socjali**. Il-qorti kellha okkazzjoni tghid kemm-il darba li waqt il-proceduri, l-appellant m'ghandux jaghti ragunijiet godda ghad-decizjoni li jkun ha. Fil-proceduri quddiem l-arbitru isir l-istharrig tad-decizjoni tad-Direttur Generali tas-Sigurta Socjali kif avzata lill-persuna li tipproponi appell quddiem l-arbitru. Dawk il-proceduri ma jsirux sabiex id-Dipartiment jaghti ragunijiet godda li ma jkunux issemew fl-avviz tad-decizjoni.
7. Mid-decizjoni tal-arbitru jirrizulta li emmen lill-missier l-appellata meta qal li l-intenzjoni tieghu kienet li l-appartament jaghtih lill-iben l-appellata. Pero' l-qorti tosserva li:
 - i. Din l-allegata intenzjoni mhi riflessa f'ebda parti mill-kuntratt ta' donazzjoni. Fil-fatt fih ma giet imposta l-ebda kundizzjoni fuq l-

appellata li setat twassal lill-arbitru biex iqiesha li tikkorabora dak li xehed Carmel Mintoff.

- ii. Sal-lum l-appartament ghadu f'isem l-appellata, minkejja li ghandu ghoxrin (20) sena. L-appellata stess fl-appell li pproponiet quddiem l-arbitru ma semmitx li qatt ma qieset li l-appartament hu proprjeta taghha, kif ghamlet f'paragrafu 9 tat-twegiba. Anzi qalet li l-fond hu proprjeta taghha flimkien ma' porzjon art (ara l-ewwel faccata tal-appell). Kienet biss meta xehedet li qalet li eventwalment il-proprjeta tghaddi fuq it-tifel.
- iii. Fil-kuntratt jinghad li l-akkwist sar sabiex l-appellata tistabbilixxi fih ir-residenza ordinarja taghha. Fatt li l-qorti tqies li m'huwiex kompatibbli ma' dak li xehed Carmel Mintoff.
- iv. Ma nghatat l-ebda gustifikazzjoni ghalfejn il-fond gie trasferit f'isem l-appellata jekk kif qal Carmel Mintoff l-intenzjoni tieghu kienet li jittrasferih lill-iben l-appellata.

Jibqa' l-fatt li ghal finijiet u effetti kollha tal-ligi, il-fond hu proprjeta tal-appellata.

8. Ghal finijiet ta' kalkoli tal-mezzi, mil-ligi ma jirrizultax li taghmel xi differenza jekk il-proprjeta hijiex vojta jew okkupata minn terzi, jew jekk is-sid ikunx qiegħed jagħmel qliegħ minnha jew le.
9. Skont paragrafu 1 tat-Taqsima VI tat-Tieni Skeda tal-Kap. 318:

*"Meta jsir il-kalkolu tal-mezzi għall-finijiet tal-artikolu 30, għandhom jitqiesu kull proprjeta, dhul jew privilegg skont kif ikun indikat fil-paragrafu 1 tat-Taqsima II ta' din l-Iskeda;..... u meta jinqabez il-limitu indikat fl-imsemmi proviso li hemm mal-paragrafu 1(a) tat-Taqsima II ta' din l-Iskeda, **il-persuna li tkun qed titlob l-Għajjnuna Socjali għandha titqies li ma tkunx intitolata għal dik l-għajjnuna**".*

L-artikolu 30 jirregola l-beneficċju tal-qghad.

Imbagħad skont paragrafu 1 tat-Taqsima II tal-Kap. 318, meta l-flus fil-bank u fl-idejn u l-valur kapitali ta' kull proprjeta immobbli urbana, ikunu flimkien jaqzbu €14,000 fil-kaz ta' familja li tikkonsisti f'membru wiehed, il-persuna li titlob l-għajjnuna għall-qghad titqies li m'hijiex intitolata għal dik l-għajjnuna. Il-valur kapitali tal-proprjeta m'ghandu x'jaqsam xejn mal-introjtu li persuna tkun qegħda tagħmel minn dik il-proprjeta.

10. Fil-kaz in ezami, il-valur tal-proprjeta fl-2013 gie ddikjarat li hu €90,000. Għalhekk m'hemmx dubju li b'din il-proprjeta biss l-appellata qabzet bil-bosta l-limitu ndikat f'paragrafu 1 tat-Taqsima II. Hu minnu li skont l-artikolu 108(9) tal-Kap. 318, l-arbitru għandu jiddeciedi, *"..... wara li ikun ikkunsidra sew li qed jitwettqu l-principji tal-gustizzja u ekwita"*. B'daqshekk xorta jrid jiddeciedi a bazi tal-provi li jitressqu quddiemu u ma jistax iwarrab dak li tipprovdi l-ligi.

Fil-kaz ta' kalkoli ta' mezzi l-appellant ukoll irid jizgura li japplika dak li tghid il-ligi.

11. Fl-appell li pproponiet quddiem l-arbitru, l-appellata argumentat li l-fond kien villeggatura u ghalhekk ma kellux jittiehed in konsiderazzjoni bhala kapital. Pero' ma nvokat l-ebda disposizzjoni tal-ligi li tikkonferma dik it-tezi. Paragrafu 1 tat-Taqsima VI tat-Tieni Skeda tipprovdi li **kull proprjeta** ghandha tittiehed in konsiderazzjoni ghal finijiet ta' kalkolu tal-mezzi.
12. In vista ta' dak li nghad hawn fuq, m'hemmx htiega li l-qorti tikkunsidra dak li nghad f'paragrafu 16 tar-rikors tal-appell.
13. Fl-ahharnett waqt it-trattazzjoni d-difensur argumenta li l-appellant ma kellux jedd jappella ghalex l-aggravji ma kinux wiehed minn dawk li jissemmew fl-artikolu 108 tal-Kap. 318. F'dan ir-rigward il-qorti tosserva li:
 - i. Fit-twegiba l-appellata ma tat l-ebda eccezzjoni f'dan is-sens.
 - ii. Fil-ligi ma nsibu l-ebda restrizzjoni dwar fuqhiex jista' jsir appell quddiem din il-qorti mid-decizjoni tal-arbitru.

Ghal dawn ir-ragunijiet:-

- 1. Tichad l-ewwel aggravju.**
- 2. Tilqa' t-tieni aggravju u thassar id-decizjoni tal-arbitru tas-26 ta' Jannar, 2016 u tichad l-appell li kienet ipproponiet l-appellata quddiem l-arbitru u tikkonferma d-decizjoni tal-appellant.**

Spejjez taz-zewg istanzi jinqasmu in kwantu ghal 25% a karigu tal-appellant u 75% a karigu tal-appellata.

Anthony Ellul.